

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egy eszám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.

Kiadóhivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

Vámháboru?

Nincs az országban egyetlen naiv lélek, a ki a jelenlegi tényállás mellett még hinni tudna az Ausztriával való közgazdasági kiegyezés létrejöttében s ép oly kevesen lehetnek azok, a kik vagy maguk el tudnák hinni, vagy másokat meg tudnának s akarnának arról győzni, hogy a külön vámterület felállításával a monarchia két állama közt a vámháborut el lehetne kerülni; hisz' már ama vámok behozatala, melyek 1903-ig Ausztria-Magyarország és a külföld közt érvényben vannak, maga is kemény vámháborut jelent, mert azok a két állam termékeinek kieserélését tetemesen megnehezítik és ezáltal úgy a külföldi iparnak, mint idegen államok mezőgazdaságának igen lényeges előnyöket nyújtanak.

E mellett e vámok magassága teljesen közömbös, a mennyiben a nemzetközi vámokat nem mulják felül; mert abban a pillanatban, a melyben Ausztria és Magyarország közt a vámsorompókat felállítják, a két állam termékeit külföldi termékeknek tekintik és megvámolják — a nemzetközi szerződésekre felvett legtöbb kedvezmény kikötése alapján minden külföldi államnak joga van a maga számára igényelni azokat a kedvezm-

nyes vámokat, melyek esetleg, de csakis esetleg, Ausztria és Magyarország közt állapíttatnak meg. Ez vámháborut jelent restringált vámokkal.

Hogy pedig egy Ausztria Magyarország keletkező vámháboru eshetőségét pontosan méltathassuk s hogy biztosan megítélhessük, mily nagyon kíváncsú annak elkerülése, csak a két állam közt most még vámmentesen kieserélt termékek kereskedelmi értékére kell reflektálnunk. Magyarország Ausztriából évente 416—444 millió forint értékű árut importál; más szóval ez azt jelenti, hogy a magyar importnak 80%-a Ausztriából ered. Ellenben kivitelünk Ausztriába évente 417 millió forintot tesz, a mi annyit jelent, hogy az egész magyar exportnak 77%-a Ausztriába irányul. Miután kivitelünk majdnem kizárólag mezőgazdasági nyerterményekből, különösen gabonából és állatokból áll, természetesen Ausztria a legnagyobb fogyasztója e termékeinknek. Ha tehát ezt a kivittlét a vámkorlát megnehezíti, vagy egy vámháboru lehetlenné teszi, akkor ez romlását jelenti mezőgazdaságunknak, a mely az elégtelen Fiume kivételével, egyetlen irányban sem tudna utat találni termékei értékesítésére. E mellett meg kell gondolni, hogy az állat- és gabonaárak nem mindig

állnak oly jól, mint most és hogy egy vámháboru esetén az öt forintos, vagy csak valami csekélységgel nagyobb gabonaárak nem tartoznának a legnagyobb ritkaságok közé, mert ilyen árakat Oroszországban elég gyakran lehet konstataálni.

Midőn pedig a fenforgó kérdésben egy lépéssel tovább megyünk és az önálló vámterület káros és veszélyes voltáról való szilárd meggyőződésünkben valamely megegyezést, szerződést, módus vivendi-t keresünk és Ausztriával egyezkedni akarunk, — két lehetetlenséggel állunk szemben. Lehetetlen az uralkodó állapotot újabb provizóriummal meghosszabbítani, mert oktalanság lenne tarthatatlan állapotokat allandó válsággá kinőni engedni, melyből nincs kivezető út, mert nem létezik a legcsekélyebb kezesség sem arra nézve, hogy egy újabb provizórium alatt a közgazdasági szerződés Ausztriával létrejöhet. De másrészt a magyar képviselőházat is bajosan lehetne egy újabb provizóriumnak megnyerni s az ez irányban megindítandó akciónak alig lenne sikere a magyar parlamentben.

A második lehetetlenséget abban látjuk, hogy az 1867: XII. t. cz. alapján egy alkotmányos Ausztriával, a dolgok mai állása szerint, szerződést kötni lehet-

TÁRCA.

Telepathia.

Irtá: TÖRÖK ISTVÁN.

(Folytatás és vége.)

Hasztalan volt minden próbálkozás, minden mentegőzés és esküdözés mindenre, ami szent, a szép leány csak sirt, fuldokolt, folyton azt omlégetve, én magam sem tudom miért, de érzem, hogy hűtlen lesz, pedig akkor

Hogy mily fájdalmasan esett ezek után az elválás Botond Lajosnak, azt mondani sem kell, de felülkerekedett benne a magára vállalt kötelesség érzete s egy forró bucsúcsók után eltávozott.

Megérkezve küldetésének színhelyére, nyomban megkezdte feladata teljesítését, hogy minél előbb visszatérhessen oda, hol miatta vörzik szíve egy bájós angyalnak, ki a kételkedés sorvasztó bálnata alatt hervad, mint a gonosz kezek alatt letört rózsabimbó. A felülvizsgálatot lelkiismeretesen el is végezte már az első napon, s bár későre járt az idő, nyomban vissza akart térni a fővárosba. A milliósos azonban minden áron marasztalni iparkodott vendégét legalább reggelig, s tiszteletére fedelmi terítékű vacsorát adott.

A vacsora fölötti hangulat rendkívül kedélyes mederben folydogált, s a karesu poharakban gyöngyöző pezsgő sem tévesztette hatását; s Botond Lajos mindent feledve teljesen el volt ragadtatva a milliósos bájós leányának ritka szellemességétől,

ki mint a társaság királynője teljesen ura volt az emelkedett hangulatnak.

Vacsora után a milliósos leánya zongora mellé ült, s oly művészettel kezelte a billentyűket, piziny bársony ujjával, hogy Botond Lajos elragadtatásában, tekintet nélkül arra, hogy az ismeretség csak alig néhány órára vihető vissza, megkezdte azokat a bizonyos vallomásokat. Hogy pedig közvetlenebb melegséggel s zavartalanul tehesse azt, felkérte a szép leányt egy-két fordulóra, ki a kérésnek láthatólag szívesen engedett.

A keringő ütemeit már egy antik remek művi zenélő óra szolgáltatta, s a tágas szalón fényes parquette-jén csak úgy repült az ifjú pár. Erősen zihált mindkettőnek kebele, s bizonyára nem a keringő okozta fáradságtól, hanem azon mélyreható érzelmektől, melyet egy merész fordulónál a szép leánynak keblére hajolva ajkaira adtak Botond Lajosnak e végzetes szavakat: „Eljönne hozzám feleségül?”

Hanem, a mi e pillanatban történt, azt magam is mesébe illő fantasmagóriának tartanám, ha nem e meghitt kebelbaráttal történt volna meg.

Az óra mutatója e pillanatban éppen elérte az éjféli 12-öt s a keringő hangulatos ütemei, mintha csak elvágták volna, megszűntek. De csak egy pillanatra. A következő pillanatban már ismét megszólalt a zenélő óra, hanem a Beethoven gyászindulójának siralmas, vontatott akkordjaival . . .

Leirhatlan az a baljóslatu elfogadás, a mi e pillanatban az egész társaságot meglepte.

Botond Lajos karjai önkénytelenül lehanyatlottak s szép leány karesu derekáról, ijedten kapott hideg verejtéket izzadó homlokához, mert villám-ütés gyanánt futott végig agyán egy rémes gondo-

lat, azok az utolsó szavak: ha hűtlen lesz hozzám, azt a pillanatot nem élem tul.

Areza halott halvány volt, mintha a sirok rideg honából jött volna ki az élők elriasztására, s remegő hangon kérte a szíves házigazdát, hogy fogasson be rögtön, s vitesse be őt a fővárosba.

Perczek múltán már négy, tüzes orosz mén száguldott a kétségbeesetten agyához kapkodó Botond Lajossal, s nemsokára' tajtéktól borítottan állottak meg a hűtlenül elhagyott imádott lakása előtt.

A szobából a lámpa világa már elhaló félben szűrődött keresztül az ablak függönyén.

Tehát még él! Virraszt, s talán könyezik.

De nem virrasztott s nem könyezett . . . A szoba azon ajtaja, mely a szülők lakásosztályától külön lejáratot képezett az előszobából, szokás ellenére nem volt bezárva, de csak dermesztő siri esendőt és ürességet talált ott Botond Lajos, s egy papiroszetet az asztalon, mely mindent megmagyarázott, következé, láthatólag remegő kezekkel irt szavaival:

Éjféli 12 óra.

E pillanatban érzem, hogy hűtlen lett hozzám, s ezt mint megmondtam, nem élhetem tul. Ön legyen boldog, az én fájdalmaimat már enyhítették a hűs hullámok . . . a Duna hullámai . . .

Másnap drága teherrel került felszínre a budafoki halászhálója, mert akkor fogták ki a főváros legszebb leányát.

tetlen, arra, hogy ilyen szerződés létrejöhön, nincs semmi kilátás és ha a magyar kormány és a magyar országgyűlés nem fog kivezető utat találni, hogy a törvényes rendelkezés sérelme nélkül rendezze a dolgokat, akkor a jövő évre gazdasági és pénzügyi válságoktól és megérzésekkel kell félnünk, melyeknek elkerülése Magyarország legelőkelőbb érdeke és e pillanatban báró Bánffy miniszterelnök figyelme erre van irányítva.

A kiegyezésnek Ausztriával létre kell jönni és egy vagy más formában létre is fog jönni.

Az első negyedév.

Lukács László pénzügyminiszter közölte az 1898. év első negyedére szóló pénzügyi kezelés kimutatását, melynek eredményét, ha figyelembe vesszük a körülményeket, melyek közt az létrejött, ki-elégítőnek kell neveznünk. Számbelileg és a múlt év első negyedével összehasonlítva kedvezőtlenebbnek látszik ugyan a kimutatás, de a különbség, melylyel ez a látszólag kedvezőtlenebb eredmény jelző, részint megkésett elszámolásból ered, részint a nagyobb előirányzatból, részint pedig a tavalyi rossz esztendő következménye.

A folyó év első negyedének összes bevétele 114.1 millió forint, szemben a múlt év megfelelő negyedének, 111.9 millió forint bevételeivel. Az eredmény itt 1,139.511 forinttal kedvezőbb, mely eredmény a különféle állami üzemek nagyobb bevételeiből és az illetékekből ered.

Ellenben a kiadások a folyó év első negyedében 143.6 millió forintba ruagnak szemben a tavalyi 134.2 millió forinttal; a kiadások tehát kerek összegben 9.4 millió forinttal kedvezőtlenebbül alakultak, mint az 1897. év első negyedében.

Az egyenes adóknál 1,343,929 forint a visszamaradás, mely a kedvezőtlenebb gazdasági viszonyoknak a következménye, a melyekre való tekintettel hosszú fizetési halasztások engedélyezése vált elkerülhetetlenné. Hasonló körülmények okozták a lőtenyészintézeteknél mutatkozó 298.528 forint visszaesést. A termés egy részét ugyanis rendszerint a következő év I. negyedében adják el ez intézetek, a tavalyi csekély készlet azonban az inségesek részére tartott vissza s így a folyó év I. negyedében eladás nem volt.

A sójövődéknél 177.661 forint a visszamaradás; ez a mérsékelt áru marhasórol szóló 1897. I. t. cz. végrehajtásának következménye.

A fémkohászatnál 699.557 forint a visszaesés és ez onnan származik, hogy a pénzverő hivatalhoz az 1897. év IV. negyedében beszolgáltatott kohóezüst mennyisége és annak a pótnegyed folyamán elszámolt értéke csekélyebb volt, mint az előző év hasonló időszakában.

Az államvasutak bevételeinél a visszamaradás 231.800 forint, melyet a rossz termés folytán beállott kiviteli hanyatlás okozott.

A kiadásoknál a következő lényegesebb eltérések vannak:

A közügyi kiadásoknál 4,097.456 forint, mely eltérés az 1897. évre nézve megejtett forgalmileg számolásból Magyarország javára mutatókövetelésnek késedelmes elszámolásából ered. 1897-ben ugyanis a követelésnek megfelelő bevétel már az I. negyedben nyert elszámolást, míg a folyó évben az elszámolás csak a II. negyedben történt. Az utólag Magyarország javára mutatókövetelés 3.7 millió forint követelés levonásával a valóságos eltérés csak 365.182 forint lesz.

A belügyminisztérium 793.764 forint nagyobb kiadása részben a nagyobb előirányzat következménye, részben a vármegyék és színművészet javadalmazásának az előző évhez képest nagyobb mérvben történt igénybe vételéből, az anyakönyvi és közbiztonsági kiadások emelkedéséből és végre az inségesek segélyezésére fordított összegekből származik.

A dohányjövődéknél az 1,690.148 forint nagyobb kiadás nagyből mennyiségű külföldi dohány beszerzéséből származik, mert a finom dohányt ter-

melő vidékeken uralkodott bizonytalan politikai helyzet miatt megfelelő dohánykészletről kellett gondoskodni.

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium 836.208 forint több kiadása a felekezeti iskolák segélyének kiutalványozásából, a kölcsön útján fedezendő beruházások céljaira utalványozott előlegekből származik.

Az állami erdőknél a 732.711 forint nagyobb kiadást részben a taraszvölgyi vasút vételárának, részben a tátra-lomnici vasút és sanatorium építési költségeinek kiegyenlítése okozta.

A honvédelmi minisztériumnál a 382.511 forint eltérés a nagyobb előirányzat folyománya.

Nagyban és egészben el kell ismernünk, hogy a folyó évi első pénzügyi negyed kedvezőtlenebb eredményre — csak látszólagos, miután a nagyobb kiadások részint későbbi elszámolások által ki fognak egyenlítettetni, részint pedig a nagyobb előirányzatban találják indoklásukat. A visszamaradások, melyeket a tavalyi rossz aratás okozott, szerencsére csak átmeneti természetűek. Ami állandó s amit különösen ki kell emelnünk, az a több-bevétel, a bevételek kedvezőbb alakulása 1,139.511 forinttal oly pénzügyi negyedben, amely fölött az előző évi gazdasági rossz viszonyok egész terhe összegyűlemllett. Ez a körülmény biztosítja pénzügyeink nyugodt és állandó fejlődését és bizonyítja a budget-szerkesztés őszinte becsületességét, melynek Lukács László pénzügyminiszter hódol, kinek sikerült nagyszabású és világos koncepciói által szikla szilárdra és tántoríthatatlanná tenni a bizalmat a magyar pénzügyi gazdálkodás iránt.

I. Vármegyei ügyek és általános közigazgatás.

A) Ügyforgalmi és tevékenységi kimutatás.

a) A közgyűlés által elintéztetett:

(Folytatás.)

A tanalapot még mindig 30.000 forint kölcsön terheli, mely a gyámpénztári tartalék-alapból tudvalevőleg kölcsönözött 36.000 forintból még fizetetlen. Ezen kölcsön a kézdivásárhelyi honvéd laktanya építési költségeire fordított volt.

A fiúárva-ház építési költségének 20.000 forint kölcsönéből még 9000 forint kifizetetlen. Ezek számadása iránt azon alapoknál bővebb felvilágosítást fog nyújtani.

A községek fizetnek a vármegyéhez még a betegápolási alap fenntartására évenként 6189 forintot, mely kötelezettségük azonban a községi pénztárakat kevésbé terhelik, minthogy azon összegek a községekben tartani szokott táncmulatságok alkalmával szabályrendelet szerint fizetni kötelezett, tánczdijakban bőven fedezetet nyernek. Egyébként e ezimen mintegy 1 1/2%-nyi pótdadó terhelné a lakosságot.

Egyéb terhet a vármegye lakóira nem rótt ki és ha tekintetbe vesszük, hogy a vármegyei élet intenzívebb működése óta mely nagyszabású alkotások létesültek a vármegye lakói hazafias áldozatkészségéből, u. m. a virágzó pénzügyzetek és hogy a vasút építéséhez szükséges anyagi hozzájárulás megadása által lehetővé vált brassó-háromszéki vasút kiépítése, vármegyei fiúárva-ház, szegényménház, székely nemzeti múzeum, szövőgyár, kisdé-ódóda, képző intézet, nőipariskola, 3 polgári iskola, mindezen alkotásokra, melyeket a vármegye 20 év óta létesített. Hát a Mikó kollegium, mely Sepsiszent-György város nemes bőkezű adakozása által, a kézdivásárhelyi Erzsébet árvaleányház, Rudolf kórház, Stefánia menház mind-mind a vármegye lakói — gazdagok és szegények — önmegtagadó áldozataik árán emelkedtek. Pedig népünk szegény! A lakosság 90% 2—10 holdas kisgazda. A nagybirtokosok a 150—200 holdas birtokosokból válnak ki!

Vajon van e hazának vármegyéje, mely 130.000 lakos és 350.000 forint adóképeség mellett oly nagyszabású közigazgatási és kulturális alkotásokat létesített?

E vármegye lakossága mindazt jó szántából,

panasz nélkül benső hazafias meggyőződéséből áldozta, mert szokva volt áldozni, hogy mindent maga tegyen meg önmagáért és a hazájáért; exponált helyfekvése miatt századokon át a beözönlő első ellenség csapását fogta s azt addig tartóztatta fel, míg a nemzet teljes erejéből felvonulhatott; majd a végkimerülésben lévő nemzetnek a létért, alkotmányért és szabadságért folytatott küzdelmében, midőn Erdély már elesett, felvette a harcokat és oly impulst adott a szabadságharcnak, mely által annak kimenetele míg egyfelől dicsőséget szerzett, másfelől megvédte saját tűzhelyét a rabló hadak pusztítása és rombolásától...

E kulturális és közgazdasági sikerek méltó elismerését fejezte ki a vármegye közönsége, midőn a lefolyt évben vármegyénk főispánja Potsa József valóságos belső titkos tanácsos ur a vármegye élén eltöltött 20 éves közszolgálatát évfordulóján, június 26-án diszközgyűlést tartva, e napot nagy pompával, határtalan lelkesedéssel, igaz és hamisítatlan szeretet és ragaszkodásnak kifejezésével megünnevelte. Ezen ünnep méltó volt nem csak az ünnepelelt közszereplőben lévő egyéniségéhez, hanem a vármegyéhez is.

Ünnepi beszéd.

(A június 8-án tartott királykoronázási emlékünnepelel elmondotta M. Székely János, k.-vásárhelyi áll. el. isk. igazgató.)

Kedves Gyermekek!

A nemzeti színű zászló, a kebleteken csüngő nemzeti színű jelvények, mindnyájunk ünnepi hangulata jelzik, hirdetik, hogy a mai nap újból a kiválók közé, az ünnepek közé tartozik. Azért jöttünk e helyre, azért gyűltetek ide, hogy ma ünnepeljünk; ünnepeljünk nemcsak külsőleg, nemcsak ünnepi ruha felvétele és jelvények feltűzése által, hanem szívben, lélekben. De jöttünk másfelől azért, hogy megtudjátok, miért oly fontos e mai nap, miért avatta ezt ünneppé a hazafias érzés.

Kedves Gyermekek! Ezer éve, hogy e földön lakik a magyar. Ezer esztendeje, hogy Árpád apánk elfoglalta s nemzetének biztosította e tejjel-mézzel folyó szép országot, melynek térei aranykalással vannak behintve, erdei vadakban, folyói halakban, hegyei aranyban, ezüsten, vasban, középben bővelkednek. Két évvel ezelőtt megünnepelte nemzetünk szeretett királyával a honfoglalás ezredik évét. Nagy és dicső ünnep volt. Bámulattal töltötte el a világot. A magyar nemzet dicsősítésére ragadta a külföldet. Nem szabad, hogy elfeledjük, gyakran kell e szép, e magas, e dicső napokat emlékünkből visszaidéznünk.

De ez az ezer esztendő nemcsak dicsőséget árasztott nemzetünkre, hanem tömérek csapással és szerencsétlenséggel is sújtotta hazánkat. Ezer veszélylyel és számtalan veszélylyal kellett megküzdenie. Alig multak el a keresztényen vallást folytatott küzdelmek, következett a tatárok és mongolok ádáz ítő háborúja, melyből alig tudta IV. Béla hazánkat kisegíteni. A Hunyadiak, a Mátyás dicső korszakára a mohácsi vész következett, mely a török 150 éves uralkodásának szomorú korszakát hozta nemzetünk nyakára. A reformálás okozta vallási küzdelmek, meg az osztrákoknak ama törekvése, hogy hazánkat németté tegye s Ausztriába beleolvassza mind, mind próbára tették a nemzet higgadt gondolkodását, érettségét, önfeledlőzását, hősiességét, hazaszeretetét. A sok vihar elmúlt és nemzetünk kiállotta a tűzpróbát. Megmutatta, bebizonyította, hogy ez országot nemcsak elfoglalni, de ezer éven át meg is tudta tartani. E czélból őseinknek rettenthetetlen vitőzésgé és rajongó hazaszeretete volt szükséges. És ez nem is hiányzott a magyarban soha. Csak ilyen hazafiúi erényeknek sikerülhetett a nemzetnek nagy családjában e kedvező helyet biztosítani.

De ama hazafiúi erények között, melyek nemzetünk számára ezer éven át biztosították imádtott hazánkat, első helyen áll a király iránti hűség. A magyar mindig rajongó szeretettel vette körül és szentnek, sérthetetlennek tartotta királyát. De Szent-István koronájának viselői iránt tán sohasem viseltetett őszintébb, igazabb érzéssel, mint jelenlegi uralkodónk I. Ferenc József Ő Felsége, apostoli királyunk iránt, kinek éppen a mai napon koronázási évfordulója van.

Ma épen 31 éve, hogy a szent korona fejére tétetett. E 31 év alatt nemzetünk többet haladt, mint megelőzőleg 200 év alatt. Áldjuk azért a Mindenhatót, hogy nekünk ilyen böles, jó, nemes lelkű, alkotmányos királyt adott, ki nemzetének örömeiben és bánatában, történelmünk halhatatlan alakjai iránti kegyeleti érzésünkben egyaránt osztozik.

E 31 év alatt „országunk megerősödött, nemzetünk újra feléledt, szabadságunk megszilárdult, vagyunk gyarapodott, közmiveltségünk nagyra emelkedett, hatalmunk elismertetett, békénk megőriztetett“ (Jókai.)

Kedves Gyermek! Ti lesztok apáitoknak utódai, ti lesztok a jövő nemzedék. A ti kezetekben lesz a haza sorsa. Szent kötelességeket elsajátítani ama hazafiúi erényeket, melyekkel őseink a hazát ezer éven át megtartották, hogy ti is megemtarthassátok. Most, kisdod korotokban szorgalmas tanulással, helyes magaviselettel, szívetek, lelketek művelésével röjjátok le kötelességeiteket. Később, nagyobb korotokban — folyónos tevékenység, kitartó munkásság, takarékoság, mérsékletes élet, a hazafiúi kötelességek buzgó teljesítése, király iránti hűség azon polgári erények, melyeket minden igaz hazafitól elvár a közös édes anya: imádott hazánk.

Ezeket véssétek lelketekbe, véssétek szívetekbe s ne feledjétek soha: Isten, király, haza!

Éljen a király! Éljen a haza!

CSARNOK

Jámor Están egyházi levelei a szerkesztőhez.

— 134 —

Téns Szerkesztő Ur!

Ha az ember az újságlapokat olvasgattya s az világ folyását szemlélgeti, sok furcsa dőgokat lát, mejjek érdemesek arra, hogy az ember fíja elmélkedjék és almelködgyék rejta.

Példának okáét mien ritka dolog az, hogy az francziák fővárosában egy tiátristáné, az ki szép os vót, efju es vót, az vízbe ugrott, hogy ne kelyen éhen halni; halni akart, mivelhogy nem vót neki mit enni. Erre én aszt mondom, hogy ez erényességnek szép, de eselekedetnek szomárság, mivelhogy ojan formán néz ki, mint az fősvény, az ki a sok kéncse mellett éhen hal. Élmi pedeglen mindég kellemetesebb dolog, mint erényesnek lenni, különösen ha az ember még fiatal. Móríz zsidó különben aszongya, hogy ezeribe születik négylábu esürke és s kót fejü sertés es, mélt ne lehetne olyan teátrista asszonyi állat, ki inkább vízbe ugrik, mintsem az becsülettyit feláldozza.

Sokvalta okosabban eselekedett egy másik aszsonyi szeméj az nü székelő fővárosunkban, ki hogy az jó erkölcsit megmentse, nem magát ölte meg, hanem megengedte, hogy löjje főbe magát az a legény, ki őtöt szerette. Szó sincs róla, mindétig okosabb dolog mást kergetni az halálba, mint magunkot. Ezen két esetből csak az tündöklik ki, hogy az fejrénpi erényesség akár megtartódik, akár elpusztul, áldozatot kíván.

Vagyon emlékezés az újság lapokban egy harmadik fejrénpről es, kit egy amerikai városban pógármesternek vállasztottak meg. Meg-es verte az isten asztot az várost. Az én kellemetes hűtös társam, Petronellának birodalmában egyéb sincsen, mint én és egy nihány fazék s azokat es hozzám lódigálja, hát hogy nézhet ki egy asszonyi állat, a ki egy nihány ezer ember felett uralkodik? Iszeg ott nincs mód, hogy férfi ember megmaradhasson! Másutt az férfijakat csak megczipálják az nők, ott meg megeman czipálják. Hogy ezen utóbbi czipatolás hogy néz ki, nem tudhatom, met minálunk felé csak az szimplább fajtája divatódzik, de hogy valami kellemetes ez sem lehet, asztot elhiszem. Osztan, hogy léssen, ha az polgármester ur asszonynak egy esomó köjke léssen, — a mint ezt még az kirájnők es megeselek szik, — hogy ossza be az üdőt, hogy mikor tárgyal s mikor szoptat, mikor fogad s mikor fereszt s osztán, hogy veszi ki magát, ha a diszközgyülésbe berohan a pesztonka, hogy tessék haza jóni, met úgy bóg az újszülött, hogy nem bir az téns ur (már

tudniillik az pógármesternő ura) vele. Bizony én nem szeretnék abba a városba lakni.

Az es furesaeska dolog, hogy most mán fejrénp újság es vagyon, melyiknek egyéb rendeltetése sincsen, mint az, hogy benne asszonyszeméjiek küzködgyenek az magik jussáért, s panaszkodgyanak, hogy őket az férfijak elnyomják. Eddég az ellen sem vót panaszik.

Összegezve az elmondottakat, aszondom, hogy a fejrénpek csinálják az lapot s keresik az alapöt, hogy őket viselhessék az kalapot. De ebből mán még sem leszen semmi, met a férfi mindétig ur léssen a háznál, kiváltképpen, ha az asszony nincsen otthon!

Kárbahágó, 1898. június 4.

Maradtam

tisztelettel és becsülettel
Jámor Están,
egyházi és harangkezelő.

Színház.

Nem esalódtunk, midőn pitymaltat alkalmával már megdicsértük a napot, már a horizonton felül áll s még mindig kitartó szép napot várhatunk.

„Folt a mely tisztit“, „Gyimesi vadvirág“ csak mind úgy lettek előadva — minden tekintetben — hogy igazi művelézzel néztük végig, hanem a „Czigánybáró“ egy kicsit megpróbálta a személyzetet. Öszintén szólna egy kicsit drukkoltunk azért, hogy hátha itt-ott egy kis viharfelhő keletkezik s jövendölésünk eselbe hagy, de nem! remekül megállotta a sarat itt is. Tibor Lorikát először vót szerenesőnk látni s úgy megjelenéséről, mint modoráról s játékáról teljes elismeréssel szólhatunk ugyanynira, hogy ha még a legmagasabb registereken is csak némileg olyan kitartóságra és jártasságra tesz szert, mint a körürből 2¹/₂ 3. octáv terjedelmű hanghátár terén — legalább a mi szerény véleményünk szerint — a fővárosban is bátran megállja helyét.

14-én a „Kikapós patikárius“ adták elő, kifogástalan eleganciával, remek alakításokkal, ezt föltétlenül elismerjük, azonban, egy suba alatt megsugjuk Csóka urnak, hogy tekintettel a mi — határozottan mondhatjuk a fővárosi viszonyokhoz, erkölcsökhöz arányitva — kifogástalan erkölcsi érzékünkre, patriálkális viszonyainkra egy kicsikét jobban meg kellene válogatni az előadandó darabokat. Valamint a mi izlésünk, a mi gyomrunk nines hozzá szokva az aféle delikát, inyenéz ételekhez, ép úgy nem szívesen vesszük be az efféle szellemi táplálékot se s ha csakugyan be kell mégis, hogy vegyük, megrontja — az amugy sem kifogástalan gyomrunkat s ennek aztán még szomorubb következményei lehetnek, éppen azért felhívjuk Csóka ur b. figyelmét, hogy holmi Kikapós patikáriusokat, Államtikárokat s ecetera — most ez időik szerint legalább lehetőleg mellőzzön, a mennyiben nem nekünk való ez még, nem vagyunk mi megérve még ilyesmire s ez időik szerint nem is igen van hajlandóságunk ilyen irányban érni.

Eltekintve azonban a cselekménytől, szép s kifogástalan játékaikért meg kell említenünk első helyen is Tibor Lorikát, (Leonide) Markovics Margit, Szilágyi Etelka s Mérey Izabella k. a.-kat. Breznay Géza, Tóth Elek, Borbély Sándor s Kutassy Endre urakat.

B—cz.

Ujdonságok.

— Időjárásunk állandóan változókonny. Heves záporok és erős napfény váltják fel egymást. A naponkint lehulló, igen rövid időig tartó, de szerfelett szapora eső még eddig csak arra való volt, hogy a földet alaposan megáztassa, de most már egy kis állandó meleg időre volna szükség, hogy az idei termésbe vetett szép remények valahogy meg ne esaljanak.

— A szórakozottság többnyire a nagy tudósok átka szokott lenni, hanem olykor-olykor más emberfiát is megszállja s ha nem is történik meg vele az a mesébe való szörnyűség, hogy szórakozottságból kabátja helyett magát akassza fel a fogastra, de azért megeshetik az a kellemetlenség hogy bajuszpedró helyett valami ragasztó matériával keni be a bajuszát, mi miatt aztán kénytelen a

férfi legszebb ékességét, a szép kaczkias bajuszt a borbély kése alá bocsátani. Hát bizony valami ilyesféle történt meg lapunk egyik tiszteletre méltó barátjával s ez a hozzánk való jóviszony teszi megérthetővé, hogy miért került az ő bajusza nyomdafesték alá, mikor általános gyakorlat szerint ha az embernek lába eltörik, az újságba jó mint „bal- eset“, de ha bajuszát éri szerenesétlenség, e felett a sajtó és emberiség napi rendre szokott térni. A szomorú eset megesett, de nem ebben rejlik a tragikum, hanem azon körülményben, hogy véletlenül színészek vannak a városban s így a csupasz ábrázatu embert mindenki Thalia papjának nézi, a mi őt szerfelett molesztálja s ezért kerül is az emberek. Ha tehát önök, nyájas olvasóim, ember nem járta helyeken egy embert látnak elsuhanni, gondolkodják meg, hogy ő a műlapunk barátja, legyenek igaz részvétellel sorsa iránt s különösen ne nézzék őt színésznek.

— Színházi műsor. Csütörtökön, 1898. évi június 16-án ujdonság! e színpadon először: „Csálj meg édes“ — vigjáték a budapesti vigszínház műsorából. Pénteken, 1898. évi június 17-én Nép előadás félárakkal: „Bukow, a székielek hóhérja“ vagy a madéfalvi veszedelem. Szombaton, 1898. június 18-án „A Bányamester“ fényes víg operette új jelmezekkel. Vasárnap, 1898. évi június 19-én diszeladás, ujdonság 1848 a „Hadak útja“ történelmi színmű a szabadságharc kezdetétől máig. Irta: Verő György 7 képbén.

— Koronaértékre szóló új bélyegjegyek. Az új kiadású korona értékre szóló bélyegjegyek 1898. évi július hó elsejétől kezdve fognak forgalomba bocsátani. A jelenleg forgalomba lévő bélyegjegyek az 1898. évi július hó elseje után is 1898. évi augusztus hó 31-éig árusíthatók s teljes érvénnyel használhatók, 1898. évi augusztus hó 31-ének lejártával azonban forgalmon és érvényen kívül helyeztetnek, mihez képest 1898. évi szeptember hó 1-től kezdve kizárólag csak új bélyegjegyeket szabad előírítani és használni. Az ekként forgalmon és érvényen kívül helyezett bélyegeknek ezen időpont letelte után való használata a törvényes bélyegkötelezettség nem teljesítésével egyenlőnek fog tekintetni. Új kiadású bélyegjegyek a kisárusoknak már 1898. évi július 1-től a kir. adóhivatalnál kiadhatók fognak. A forgalmon kívül helyezett érvényt vesztett bélyegjegyek a kir. adóhivatalnál még 1898. évi szeptember végéig becsesülhetők lesznek.

— Értesítés. A háromszékvármegyei „Erzsébet“ árva leány nevelő intézet rendes és bejáró növendékeinek közvizsgálata f. év június 18-án d. e. 8—12-áig — d. u. 3 órától 6-ig az intézet női iskolájában tanteremben fog megtartatni, melyre úgy az alapítók és tisztviselők, mint a szülők és tanügybarátok tisztelettel meghívotnak. Kézdi-Vásárhely, 1898. június 15. Az iskolaszék.

HIVATALOS RÉSZ.

Földmivelségi m. kir. Minister.

3713 eln.

VII/4 sz.

Valamennyi mezőgazdasági bizottságnak, valamennyi vármegyei gazdasági egyesületnek, valamennyi községi egyesületnek (körvöl) az országos magyar gazdasági egyesületnek Budapesten, az erdélyi gazdasági egyesületnek Kolozsváron, a delvidéki földmivelői gazdasági egyesületnek Temesvárott és az erdélyi szász gazdasági egyesületnek Nagy-Szebenben.

Némely vidéken oly ügynökök és helybeli üzérkedők működnek, kik kisebb gazdákat otthonukban keresik fel s azok tájékoztatanságát felhasználva, a termést gyakran olcsó áron előre megveszik a megállapított vételár egy részét kifizetik s az előleg és a szállítandó termény értéke erejéig váltót vesznek vagy a kis gazdával általa nem értett okiratot állíttatnak ki. Ezek az üzelmek igen sok keserűség okai, sőt nem ritka esetben egyes kis gazdák tönkretűnését is eredményezik. Ezen visszaélések megátlása céljából kívánatosnak tartom, hogy az egyesület a rendelkezésére álló eszközökkel az érdekkörébe tartozó gazdaközönség figyelmét a visszaélésekre hívja fel, világossága fel azt az ügyleteknél használt szokások és ismert fogásokról s figyelmeztesse az érdekelteket arra, hogy ha a vételügylet az uzsora kölcsön elpalástolására használtatik fel, az uzsora vétség miatt a kir. bíróságnál feljelentést tegyenek. Egyben figyelmébe ajánlom az egyesületnek, hogy az 1883. évi XXV. t.-cz. 10. §-a szerint a közigazgatási bizottság felterjesztésére az igazságügyminister ur elrendelheti, hogy az uzsora vétség miatt az eljárás hivatalból indíttassék meg. Ha tehát valamely vidéken az uzsora vétség gyakori elkövetésének jelenségei mutatkoznának, helyesen fog az egyesület eljárni, ha a közigazgatási bizottságnál kezdeményező lépést tesz az igazságügyminister ur intézkedésének kikérése iránt.

Kelt Budapesten, 1898. évi május hó 6-án.

Darányi s. k.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki t. közönség szíves tudomására adni, hogy Kovásznán

ÁLLANDÓ FOGGYÓGYÁSZATI TERMET

nyitottam a hol a foggyógyászat körébe vágó minden műveletet úgy operatív, mint technikai ágban elvállalok. Rendelés minden nap reggeltől estig.

Dr. Morvay István

egyetemes orvos-tudor, fog- és szájbetegségek speciálistája.

Sz. 157-1898.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezzel közölni teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1898. évi 1818 p. számú végzése következtében Zajtson László ügyvéd által képviselt kézdivásárhelyi takarékpénztár javára polgári Tuzson Mihály stársai ellen 112 forint — krajczár s jár. erejéig 1898. év március hó 2-án fogamatossított kielégítési végrehajtás után foglalt és 418 frtra becsült a) Tuzson Mihálynál juhok, b) Gáspár Gergelynél lovak, c) ifj. Csutak Istvánál tulokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a k. vásárhelyi kir. bíróság 1818-1898. számú végzése folytán 112 forint tökekövetelés, 1897. július 9 napjától járó 6 százalékos kamatai és eddig összesen

37 forint 15 krban bírőlaig már megállapított költségek erejéig Kézdi-Polyánban a község házálal leendő eszközölésére 1898. évi Junius hó 28-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § értelmében ezek javára is fogamatossítottatni fog.

Kelt Kézdi-Vásárhely, 1898. évi junius hó 11-ik napján.

Kakucs Ádám,
k. bir.végrehajtó.

(103 1-1.)

Spekli István Gelenceze, ajánlja I. rendű cement műkő-lapjait, esőházak, folyosók, konyhák, fürdőszobák, járdák stb. burkolására, gipszlapok készítését, cementlapok bármely mintában jutányos árban.

Alsó-Csernátonban elhalt Végh Ignác hagyatékát képviselő egy 4 és egy hat lóerejű gőzcséplőgép a hozzá tartozó felszereléseivel és herefejtővel, nyilvános árverésen f. évi június hó 3-án d. e. 10 órakor Alsó-Csernáton községben a legtöbbet ígérőnek el fognak adatni.

Az árverési feltételek Végh Ignáczenél Alsó-Csernátonban betekintheők.

Alsó-Csernáton, 1898. junius 8.

VITÁLYOS PÁL,
kjegyző.

99. 3-3

Hirdetések

lapunk

kiadóhivatalában

felvétetnek

SZIVATTYUKAT
házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra kéz-, járgány és erőhajtásra,

TÜZFECSKENDŐKET
városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegödör tisztító készülékeket, utcái öntözőkocsikat, sarkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU- és GÉPGYÁR
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG (ezelőtt **Walser Ferencz**)

Budapest, VI., Külső váciut 45.

(25 24-40)

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

Sz. 1200-898. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint tkvi hatóság közölni teszi, hogy Nagy Károlyné Csizsér Mária és Csizsér Sára végrehajtónak Dr. Bánffy Zsigmond ügyvéd ügygondnok által képviselt Szöcs Jánosné szül. Szöcs Mária s társai végrehajtást szenvedett elleni közösség megszüntetés iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő kézdivásárhely város határára fekvő a kézdivásárhelyi kántai 826 sz. tjkvben foglalt A+ 3040 hrsz. 77 frt becsértékű az oroszfalvi 151 sz. tjkvben foglalt 272, 273 hrsz. 90 frt becsértékű és a százfalvi 64 sz. tjkvben foglalt A+ 174, 174^a hrsz. 166 frt becsértékű ingatlanokra ezen-

nel megállapított kikiáltási árban és elrendelte hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi junius hó 28-ik napján d. e. 9 órakor ezen kir. törvényszék telekkönyvi hatóság irattárában megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is eladottnak fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi december hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bántapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság. Kézdi-Vásárhelyt, 1898. évi március hó 16-án.

Máthé Albert,
kir. törvényszéki bíró

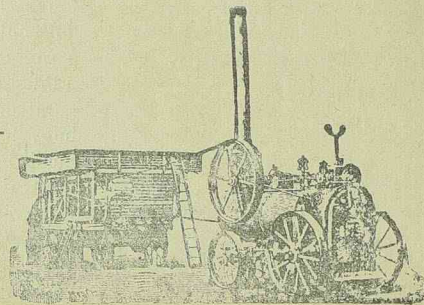
86 1-1

Drössler Károly

es. és k. szab. gazdasági gépgyár, vas- és ércöntőde
Budapest, VI. Váci-körút 59. szám.

Alapított

1866-ban

Ajánlja saját gyártmányu legkitűnőbb kivitelű szabadalmazott gőzcséplőkészleteit, melyek a magyar gazdasági viszonyoknak legcélszerűbben megfelelnek és az összes gazdaságba vágó gépeit.

Kizárólagos képviselőség Magyarország részére

LANZ HENRIK mannheimi cégtől,

mely elismert legnagyobb és legjelentékenyebb gyár gőzmozdonyok és cseplőgépekben; utóbbiak háromszori légtisztításra berendezve.

Ezen készletek minden eddigi versenyeséplésnél az összes versengő belföldi és angol gyártmányokat legmagasabb kitüntetéssel legyőzték. Ezek tehát a világ legjobb gőzcséplőkészletei.

Köpes árjegyzékkel bérmentve, felvilágosítással készséggel szolgálunk.